

Tématické okruhy k přednášce „Fonetika a fonologie němčiny“

1. Jazykovědné disciplíny fonetika a fonologie, jejich stručná charakteristika a význam při studiu němčiny.
2. Tvoření řeči; stručný popis respiračního, fonačního a artikulačního ústrojí.
3. Klasifikace hlásek z hlediska fonetického i fonologického.
4. Systém německých vokálů, srovnání s českými vokály.
5. Systém německých diftongů.
6. Systém německých konsonantů; konsonanty závěrové, polozávěrové, úžinové.
7. Změny hlásek v proudu řeči; typy asimilací.
8. Členění fónických řad; slabika, slovo, věta.
9. Modulace fónických řad; kvantita, přízvuk, intonace.
10. Typické výslovnostní chyby českých rodilých mluvčích a metodika jejich odstraňování.

Otázky a úkoly pro opakování učiva (doplňk k tématickým okruhům):

1. V čem spočívá rozdíl mezi fonetickým a fonologickým zkoumáním mluvené řeči?
2. Jak stanovíme, zda je určitá hláska foném? Definice fonému, distinktivní rysy fonémů.
3. Co jsou alofony, v čem se liší od fonémů? Uveďte příklady!
4. Popište soustavu mluvních orgánů! Čím je tvořeno artikulační ústrojí?
5. Jak klasifikujeme hlásky z fonetického i fonologického hlediska?
6. Podle čeho rozlišujeme artikulaci samohlásek?
7. Porovnejte systém německých a českých vokálů!
8. Charakterizujte tři problémové skupiny výslovnosti německých vokálů!
9. Jaké formy výslovnosti má samohláska vokalizované < r > ?
10. Co je typické pro výslovnost německých diftongů? V čem spočívají výslovnostní chyby českých rodilých mluvčích?
11. Podle čeho určujeme artikulaci souhlásek?
12. V čem spočívá hlavní rozdíl ve výslovnosti německých a českých souhlásek?
13. Pro které německé konsonanty je typická napjatá výslovnost?

14. Jak rozumíte termínu *Auslautverhärtung*? Existuje podobný jev při artikulaci českých konsonantů? Uveďte příklady!
15. Proč dochází k asimilacím hlásek v proudu řeči? Jaké typy asimilací rozeznáváme?
16. Uveďte rozdíly mezi německou a českou asimilací konsonantů!
17. Jaký charakter má německý přízvuk? Jakou může plnit funkci? Uveďte příklady!
18. Proč v němčině dochází k silné redukci nepřízvučných slabik?
19. Co je typické pro silnou redukci koncové slabiky *-en* v hovorové němčině?
20. Jaké typy německých předpon lze určit z hlediska jejich přízvučnosti?
21. Jaké jevy patří do segmentální a jaké do suprasegmentální roviny výslovnosti?
22. Jaké stupně členění vykazuje mluvená řeč? Co je nejmenší jednotkou mluvené řeči?
23. Jaké typy větné melodie rozeznáváme?
24. Uveďte typické výslovnostní chyby českých rodilých mluvčích při artikulaci německých vokálů, diftongů a konsonantů!
25. Uveďte příklady souvislosti charakteru německé výslovnosti s gramatickou stavbou němčiny!

Pro správné pochopení probraného učiva je potřeba vždy dokladovat výslovnostní jevy pomocí odpovídajících příkladů!